

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **R. K.**, zastoupené JUDr. Zuzanou Artnerovou, advokátkou se sídlem Vodičkova 17, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2003, č. j. OAM-5023/VL-19-19-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 3. 2004, č. j. 24 Az 2273/2003-18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 17. 3. 2004. V řízení před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytýkané žalobkyní ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v posouzení důvodu, pro nějž žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou.

Žalobkyně v průběhu celého řízení opakovaně uváděla jako jediné důvody své žádosti o udělení azylu a to strach, resp. obavy z pohrůžek od soukromých osob vymáhajících úhradu dluhu a snahu o legalizaci pobytu v České republice. Takový důvod nelze podřadit pod žádný z důvodů uváděných v § 12, § 13 a 14 zákona o azylu. Důvodem mohou být tyto skutečnosti pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se skutečně žalobkyně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny tuto ochranu před takovým jednáním poskytnout. Z obsahu protokolu o provedeném pohovoru plyne, že žalobkyně se ve vlasti o pomoc na policejní ani jiné orgány neobrátila.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též stěžovatelka) včas kasační stížnost, založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Uvedla, že jí tvrzené pronásledování a vyhrožování smrtí soud neodůvodněně zlehčil, neboť se nejedná pouze o potíže se soukromými osobami, ale o vyhrožování osobami spojenými s organizovaným zločinem. Zemi totiž opustila nejen z důvodu ohrožování její bezpečnosti ve vlasti, ale rovněž proto, že orgány zastupující státní moc odmítají poskytovat ochranu, na kterou má podle formálního práva nárok. Vyjádřila rovněž nesouhlas s tvrzením, že by o azyl požádala pouze vedena snahou o legalizaci svého pobytu na území České republiky. Ze všech těchto důvodů byly v jejím případě naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Dále namítla, že je dána v jejím případě překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Ze všech uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V závěru požádala o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Žalobkyně v kasační stížnosti uvedla, že dle jejího názoru byly dány důvody k tomu, aby jí byl poskytnut azyl podle § 12 zákona o azylu. Toto tvrzení je třeba odmítnout, neboť ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalobkyně v průběhu celého správního řízení uváděla cokoliv, co by nasvědčovalo tomu, že žádá o azyl z jiného důvodu, než je legalizace pobytu na území ČR a strach z pronásledování soukromými osobami.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, mj. i tehdy, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelčina životní situace na Ukrajině, tedy v zemi jejího posledního trvalého bydliště, nesvědčí o tom, že by byla pronásledována, případně že by zakoušela odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že nešlo jen o ohrožení života, ale i o skutečnost, že jí Ukrajina nebyla schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu. Tato argumentace je však v dané věci nepřiléhavá. Jak plyne ze správního spisu, stěžovatelka byla na Ukrajině vystavena výhrůžkám a útoku ze strany soukromých osob, vymáhajících na ní uhrazení dluhu. To však nemůže nic změnit na závěru správního orgánu o tom, že jednání takové osoby není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu.

Stěžovatelka se i přes svoje obavy o život, vůbec neobrátila na policii nebo jiné státní orgány. Její vlastní nečinnost, jak uvedla ve správním řízení, však lze z hlediska jejího tvrzení v kasační stížnosti o neschopnosti její země původu zajistit jí odpovídající ochranu před pronásledováním ze strany soukromých osob jen stěží akceptovat. Svým jednáním (či lépe řečeno nejednáním) tak stěžovatelka státním orgánům vůbec neumožnila k její ochraně zasáhnout. Je zákonité, že oběť trestného činu je vždy v nevýhodném postavení vůči pachateli. Musí ale překonat svůj strach z případné další konfrontace s pachatelem a požádat o pomoc příslušné státní orgány, chce-li přispět k tomu, aby pachateli byla další trestná činnost znemožněna. Stěžovatelku jistě nelze nutit k tomu, aby podávala trestní oznámení; stejně tak si ale ona sama nemůže činit nárok na ochranu na mezinárodní úrovni, pokud ani neumožnila státním orgánům vlastní země, aby se její věci zabývaly. Nepokusila-li se získat ochranu prostředky vnitrostátního práva, nemůže jí být poskytnuta ochrana formou azylu: ta je totiž až poslední možností v situaci, kdy všechny ostatní nástroje práva selhaly.

Ohledně námítky týkající se překážky vycestování je namístě rovněž odkázat na již konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004-41, publikovaný pod č. 409/2004 Sb. NSS), podle které *„Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona. Za takové lze považovat pouze rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 téhož zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případě, kdy Ministerstvo vnitra rozhodne o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.“* Není a nikdy ani nebylo důvodu se otázkou překážky vycestování věcně zabývat; v tomto směru tedy není žalovanému, ani krajskému soudu co vytýkat.

Nejvyšší správní soud dále souhlasí s krajským soudem v tom, že žalovaný provedl dostatečné dokazování ve věci. Správní orgán vycházel v řízení především z žalobkyniny žádosti o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, z protokolů o pohovorech provedených v souladu s § 23 zákona o azylu a z informací o politické a ekonomické situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Podklady pro skutkový závěr učiněný žalovaným, obsažené ve správním spisu jsou pro účely rozhodování o udělení azylu zcela dostačující, skutková podstata ze spisu jednoznačně vyplývá a je konzistentní i s tvrzeními žalobkyně učiněnými v průběhu správního řízení.

Nejvyšší správní soud tedy shledal námítky žalobkyně nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O žádosti o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl již o věci samé.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla

úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. července 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu